

MILIEUJAARPROGRAMMA MORTSEL 2012

MILIEUJAARVERSLAG MORTSEL 2011

INHOUDSTAFEL

Inleiding	6
1. Instrumentarium	6
1.1. Basis	6
1.1.1. Gemeentelijke diensten	6
1.1.2. Handhaving	7
1.1.3. MMIS	7
1.1.4. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur	7
1.1.5. Gemeentelijk milieubeleid	7
1.2. Onderscheidingsniveau	7
1.2.1. Duurzaamheidsambtenaar	7
1.2.2. Milieubarometer	7
1.2.3. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur – open milieuraad	7
1.3. Projecten	8
1.3.1. MiNa-werkers	8
2. Afval	8
3. Milieuverantwoord productgebruik	8
3.1. Basis	8
3.1.1. MVP binnen gemeentelijke diensten	8
3.1.2. Passieve sensibilisatie	9
3.2. Onderscheidingsniveau	10
3.2.1. Acties m.b.t. MVP binnen gemeentelijke diensten	10
3.2.2. Acties m.b.t. MVP bij burgers	12
4. Water	15
4.1. Basis	15
4.1.1. Pesticidenreductie	15
4.1.1.1. Risico-evaluatie	15
4.1.1.2. Pesticidentoets	15
4.1.2. Passieve sensibilisatie	15
4.2. Onderscheidingsniveau	16
4.3. Projecten	16
4.3.1. Hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen	16
5. Hinder	17
5.1. Basis	17
5.1.1. Digitaal opvolgen van milieuklachten	17
5.1.2. Passieve sensibilisatie	17
5.2. Onderscheidingsniveau	18
5.2.1. Beleidskader geluidshinder	18
5.2.2. Beleidskader geurhinder	18
5.2.3. Opstellen lichthinderreglement	18
5.2.4. Actieve sensibilisatie	19
6. Energie	19
6.1. Basis	19
6.1.1. Elektronisch opvolgsysteem voor bouwaanvragen	19
6.1.2. Uitvoeren energieboekhouding	19
6.1.3. Passieve sensibilisatie	20
6.2. Onderscheidingsniveau	21
6.2.1. Uitbreiding energieboekhouding naar andere entiteiten	21
6.2.2. Actieve sensibilisatie	21
6.2.3. Aankoop minimum percentage groene stroom	24
6.2.4. Opleiding energie	24
6.2.5. Opnemen van energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten	24
6.2.6. Lager energieverbruik	25

7. Mobiliteit	26
7.1. Basis	26
7.1.1. Passieve sensibilisatie	26
7.1.2. Deelname Gemeentelijke Begeleidingscommissie	26
7.2. Onderscheidingsniveau	27
7.2.1. Sneltoets	27
7.2.2. Luchtverontreiniging door verkeer	27
7.2.3. Actieve sensibilisatie	27
7.2.4. Milieuvriendelijke voertuigen	29
8. Natuur	29
8.1. Basis	29
8.1.1. Bermbeheer	29
8.1.2. Streekeigen soorten	29
8.1.3. Code goede natuurpraktijk	30
8.1.4. Passieve sensibilisatie	30
8.2. Onderscheidingsniveau	31
8.2.1. Subsidierglement KLE	31
8.2.2. Vorming	31
8.2.3. Aanplanten streekeigen soorten	31
8.2.4. Actieve sensibilisatie	31
8.3. Projecten	32
8.3.1. Hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen	32
9. Bodem	32
9.1. Basis	32
9.1.1. Inschakelen erkend bodemsaneringsdeskundige	32
9.1.2. Vergunningen TOP o.b.v. code van goede praktijk	32
9.2. Onderscheidingsniveau	32
9.2.1. Acties en maatregelen binnen het Vlaamse bodembeleid	32
10. Duurzame ontwikkeling	33
10.1. Basis	33
10.1.1. Passieve sensibilisatie	33
10.2. Onderscheidingsniveau	34
10.2.1. Duurzaam bouwen en wonen	34
10.2.2. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	34
10.2.3. Educatie voor duurzame ontwikkeling – vorming adviesraden	36
10.2.4. Educatie voor duurzame ontwikkeling – andere	36

BIJLAGEN

ALGEMENE BIJLAGEN

- ALG.1 Index MJP 2012
- ALG.2 Collegebeslissing MJP 2012
- ALG.3 Advies milieuraad MJP 2012

INSTRUMENTARIUM

- I.1 Handhaving – pro-actieve en reactieve controles
- I.2 Handhaving – brief AMI
- I.3 Milieuraad jaarverslag 2011
- I.4 Milieubarometer 2011

MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK

- MVP.1 Afvalkalender 2011
- MVP.2 Flyer FSC Wel in je vel 2011
- MVP.3 Overzicht compost Igean 2011
- MVP.4 Collegebesluit fair trade bio fietsontbijt 2011
- MVP.5 Collegebesluit subsidies scholen 2011
- MVP.6 Verslag vergadering compostmeesters 2011
- MVP.7 Flyer compostmeesters
- MVP.8 Flyer composteren
- MVP.9 Fair trade en bio ontbijt 2011 – flyer affiche
- MVP.10 Foto fair trade en bio ontbijt 2011
- MVP.11 Brief uitnodiging FSC infosessie 17 maart 2011
- MVP.12 Uitnodiging infoavond FSC 17 maart 2011
- MVP.13 FAQ FSC voor bedrijven
- MVP.14 Lijst Mortsel bedrijven uitnodiging FSC
- MVP.15 Ecosmos

WATER

- W.1 Pesticidentoets Oudebaan Mortsel
- W.2 Afvalkalender 2011
- W.3 Aanvraag betaling subsidie water HWP INF Mortsel 2011

HINDER

- H.1 Afvalkalender 2011

ENERGIE

- E.1 Collegebesluit Energie Infotoer 2011
- E.2 Collegebesluit Earth Hour 2011
- E.3 Collegebesluit samenaankoop groene stroom 2011
- E.4 Opleiding energie – Energiedag lokale besturen
- E.5 Opleiding energie – Vooropleiding energiedeskundige
- E.6 Opleiding energie – Erfgoed en energiebesparing

MOBILITEIT

- M.1 Verslagen mobiliteitscel MA-DA 2011
- M.2 Mobiliteitsplan vergadering 2011
- M.3 Mobiliteitsplan verbreding en verdieping 2011 (deel 1 – deel 2)
- M.4 CAR Vlaanderen output Antwerpsestraat Mortsel
- M.5 Collegebesluit Fietspunt
- M.6 Fietspunt opening 2011
- M.7 Gemeenteraadsbeslissing derdebetaler De Lijn

- M.8 Collegebesluit Strapdag 2011
- M.9 Collegebesluit fietsontbijt 2011
- M.10 Flyer fietstaxi markt
- M.11 Collegebesluit proeftuinproject elektrische mobiliteit EVA

NATUUR

- N.1 Milieuraad jaarverslag 2011
- N.2 Collegebeslissingen subsidies KLE 2011
- N.3 Vormingen ecologisch groen-, natuur- en bosbeheer 2011
- N.4 Collegebeslissing plantenbeurs 2011

BODEM

- B.1 Milieuraad jaarverslag 2011

DUURZAME ONTWIKKELING

- DO.1 Collegebesluit FairTradeGemeente Titeluitreiking 25 juni 2011
- DO.2 FairTradeGemeente uitreiking titel – affiche flyer algemeen
- DO.3 FairTradeGemeente uitreiking titel – affiche betrokken actoren
- DO.4 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 1
- DO.5 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 2
- DO.6 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 3
- DO.7 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 4
- DO.8 Fair trade en bio ontbijt 2011 – affiche flyer
- DO.9 Fair trade en bio ontbijt 2011 – foto
- DO.10 Collegebesluit Fair trade en bio fietsontbijt 2011
- DO.11 Fair trade en bio fietsontbijt 2011 – flyer
- DO.12 Fair trade en bio fietsontbijt 2011 – foto
- DO.13 Collegebesluit fair trade koffie 2011-2012
- DO.14 Collegebesluit fair trade fruitsap 2011-2013
- DO.15 Collegebesluit fair trade wijn 2012-2013
- DO.16 Collegebesluit Fiesta Latina 2011
- DO.17 Collegebesluit subsidies duurzame aankopen scholen

INLEIDING

De gemeenteraad keurde op 22 april 2008 de 'Samenwerkingsovereenkomst milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling 2008-2013' met de Vlaamse overheid goed. De overeenkomst werd ondertekend voor het basisniveau en het onderscheidingsniveau. Dit milieujaarprogramma geeft aan op welke wijze er in 2011 uitvoering is gegeven aan deze samenwerkingsovereenkomst.

1. INSTRUMENTARIUM

1.1. Basis

1.1.1. Gemeentelijke diensten

Samenstelling milieudienst

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het personeel dat meewerkt aan het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid.

Naam medewerker	Functie	Aanstellingsniveau	% VTE bezig met gemeentelijk milieu- en natuurbeleid
Erik Mertens	milieuambtenaar	A	100%
Aagje Geerardyn	duurzaamheidsambtenaar	B	100%
Eric Van Reusel	deskundige groen	B	100%
Veerle De Munck	consulent milieu en ruimtelijke ordening	B	50%
Maarten Bastiaensens	administratieve medewerker	C	25%

Opname functie milieuambtenaar in personeelsbehoefteplan

De functie milieuambtenaar is in het personeelsbehoefteplan opgenomen.

Meldpunt klachtenbehandeling

Er is een meldpunt milieuklachten dat via de gemeentelijke website (zie www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4639) en het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (juli-augustus 2011 p. 24 – zie www.mortsel.be/file_uploads/15618.pdf?_vs=0_N) kenbaar is gemaakt aan de bevolking.

Volgende tekst is gepubliceerd:

“Heb je een melding over vergunningsplichtige bedrijven, geur, geluid, stof,...? Dan kan je deze schriftelijk of telefonisch doorgeven aan het stadsbestuur van Mortsel, Liersesteenweg 1, 2640 Mortsel, tel. 03 444 18 43 of milieu@mortsel.be.

Vermeld je naam en adres, aard, oorzaak en het tijdstip van de hinder (dag en uur).

Voor dringende klachten buiten de normale werkuren contacteer je best de lokale politie MINOS, tel 03 451 98 98 (24/24u bereikbaar)”.

Er zijn afspraken met de lokale politie MINOS en de informatiedienst van het stadsbestuur Mortsel om klachten door te geven aan de milieudienst.

Taken intercommunale medewerkers

Het stadsbestuur Mortsel is aangesloten bij de intercommunale IGEAN milieu en veiligheid. IGEAN is op milieuvlak enkel belast met de ophaling en verwerking van een deel van het huishoudelijk afval (GFT+, PMD, papier en karton, glas, ...) en adviesverlening rond milieuwetgeving (geen toezicht of behandeling van milieuvergunningsaanvragen).

1.1.2. Handhaving

Erik Mertens, milieuambtenaar bij het stadsbestuur Mortsel, is op 18/10/2010 aangesteld als gemeentelijk toezichthouder milieu conform titel XVI van het decreet algemeen bepalingen milieubeleid. Er is geen samenwerkingsovereenkomst met aangrenzende gemeentes, een intergemeentelijke vereniging of de lokale politie MINOS afgesloten.

Het overzicht van de uitgevoerde inspectie van zowel de reactieve als de pro-actieve controles is opgenomen als bijlage (zie bijlage I.1 Handhaving - pro-actieve en reactieve controles). De informatie over het gevolg dat werd gegeven is bezorgd aan de AMI (Departement LNE – Afdeling Milieu-inspectie Antwerpen) (zie bijlage I.2 Handhaving – brief AMI).

1.1.3. MMIS (Milieu Management Informatiesysteem)

Het personeel dat meewerkt aan het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid beschikt over een internetverbinding. Er wordt gebruik gemaakt van MKROS (milieuklachten-, registratie- en opvolgingssysteem).

1.1.4. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur

Mortsel beschikt over een milieuraad die de stad adviseert over het te voeren milieu- en natuurbeleid. Het jaarverslag 2011 is opgenomen als bijlage (zie bijlage I.3 Milieuraad jaarverslag 2011). Voor meer info over de werking verwijzen we naar het jaarverslag van de milieuraad, naar paragraaf 1.2.3. van dit MJP en naar de website www.milieuraadmortsel.be.

1.1.5. Gemeentelijk milieubeleid

De visienota 'Leefmilieu' werd ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad van 31 maart 2009. Deze visienota en de gemeenteraadsbeslissing hieromtrent werden reeds als bijlage opgenomen bij het MJP 2010 en 2011.

1.2. Onderscheidingsniveau

1.2.1. Duurzaamheidsambtenaar

Aagje Geerardyn werd aangesteld als duurzaamheidsambtenaar op 2 juni 2008. Zij is in dienst sinds 12 juni 2008. Het aanstellingsbesluit werd opgenomen als bijlage bij het MJP 2009.

1.2.2. Milieubarometer

Actie I.1: Opstellen van een milieubarometer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De duurzaamheidsambtenaar is gestart met de opmaak van de milieubarometer in 2003. De milieubarometer wordt jaarlijks verder aangevuld. De meest recente versie van de milieubarometer is als bijlage bij dit MJP gevoegd.</p> <p>De milieubarometer wordt besproken op de milieuraad van 19 april 2012 en op het college van burgemeester en schepenen in april 2011.</p> <p>De milieubarometer is te raadplegen via de gemeentelijke website www.mortsel.be (zie www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4941).</p>
Bijlagen	Bijlage I.4 Milieubarometer 2011

1.2.3. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur – open milieuraad

Mortsel beschikt over een zogenaamde 'open' milieuraad waarbij alle inwoners van Mortsel welkom zijn op alle vergaderingen van de milieuraad. Er kan bijgevolg niet per definitie voldaan worden aan de voorwaarde van art. 4.5 (samenstelling milieuraad) van de samenwerkingsovereenkomst. Hiervoor werd in het kader van het milieujaarprogramma 2002 een afwijking aangevraagd en goedgekeurd. De twee Mortselse milieu- en natuurverenigingen zijn wel in de milieuraad vertegenwoordigd. Dit is voor deze verenigingen trouwens een voorwaarde om een werkingssubsidie te ontvangen.

In september 2003 werden de afsprakennota tussen stadsbestuur en milieuvadvisraad en de aangepaste statuten van de milieuvadvisraad door de gemeenteraad goedgekeurd. De nieuwe statuten en de afsprakennota werden bij het milieujarprogramma 2004 gevoegd. Het huishoudelijk reglement van de milieuvadvisraad is in het kader van het milieujarprogramma 2002 reeds overgemaakt. Het jaarverslag 2011 is opgenomen als bijlage (zie bijlage I.3 Milieuraad jaarverslag 2011). Voor meer info over de werking verwijzen we ook naar www.milieuraadmortsel.be.

Alle inwoners van Mortsel zijn steeds welkom. Maandelijks wordt een uitnodiging voor de milieuraad opgenomen in het gemeentelijke infoblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141) en wordt de milieuraad aangekondigd via de activiteitenkalender op de website (zie www.mortsel.be/activiteiten/1564/default.aspx?_vs=0_N).

Er werden in 2011 twee open milieuraaden georganiseerd:

- 10 februari 2011: Integraal waterbeheer en biodiversiteit in het buitengebied en in de stad: patronen en processen. Een pleidooi voor blauwgroene netwerken, houdbare gradiënten en ecologisch groenbeheer.
- 13 oktober 2011: Naar een cradle to cradle woonwijk: aandacht voor duurzame materialen en het voorkomen van afval

Voor meer info verwijzen we naar bijlage I.3 Milieuraad jaarverslag 2010 (p. 12-13).

Deze open milieuraaden werden telkens aangekondigd in het stedelijke informatieblad Mortsel Info.

1.3. Projecten

1.3.1. MiNa-werkers

Stad Mortsel zet geen MINA-werkers in.

2. AFVAL

Over het thema 'afval' wordt gerapporteerd aan de OVAM via de jaarlijkse gemeentelijke inventarisatie afvalstoffen.

3. MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK

3.1. Basis

3.1.1. MVP binnen gemeentelijke diensten

Actie MVP.1: Duurzaam geëxploiteerd hout

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur heeft in 2011 FSC-hout gebruikt voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de speeltoestellen van het nieuwe speelterrein aan de Ridder van Ranstlei - nieuw buitenschrijnwerk in bureelruimte reduit Fort 4 - nieuw buitenschrijnwerk in jeugd- en sportlokaal Victoria - vervanging ramen polyvalente zaal Oude God <p>Het hout dat wordt besteld voor de schrijnwerkerij is standaard FSC.</p> <p>De administratieve diensten en de scholen maken gebruik van 100% TCF kringlooppapier (Motif Recycled Plus - www.motifpaper.com en/of Bio Top 3 met FSC-label - www.mondigroup.com).</p> <p>Ook de enveloppes (Bio Top 3), de agenda's 2011, het gekleurd papier, de schrijfblokken, de doorgeefenvolpesses, de opbergmappen, de archiefdozen en de post-it notes die werden aangekocht in 2011 zijn FSC (of PEFC)-gelabeld.</p> <p>Voor de jeugddienst werden in het kader van het welzijnscongres 'Wel in je vel carousel' (11 oktober 2011) 500 draagtassen van FSC-papier aangekocht.</p>

Actie MVP.2: Opname gekeurd breekpuin in bestekken

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de stad wordt COPRO gekeurd steenpuin gebruikt. Voor werken uitgevoerd in opdracht van de stad worden in de bestekken hiertoe de nodige voorwaarden opgenomen.</p> <p>Het gebruik van gekeurd breekpuin werd in 2011 opgenomen in volgende bestekken:</p> <ul style="list-style-type: none">- heraanleg Stadsplein- heraanleg Kapenbergstraat

3.1.2. Passieve sensibilisatie

Actie MVP.3: Passieve sensibilisatie milieuverantwoord productgebruik

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er verschenen in 2011 verschillende artikels over milieuverantwoord productgebruik in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- duurzaam geëxploiteerd houtjuni: FSCnovember: FSC- compost:mei: compostmeesters op Velt-ecotuindagjuni: compostmaand- biologische producten:mei: zomerbar aanbod producten fair trade en bio (p. 5)juni: Bioweek + zomerbar aanbod producten fair trade en bio (p. 4)juli/augustus: zomerbar aanbod producten fair trade en bio (p. 4)september: Fair trade en bio ontbijt <p>In de afvalkalender 2011 (zie bijlage) verschenen artikels over:</p> <ul style="list-style-type: none">- duurzaam geëxploiteerd houtFSC (p. 22 en p. 24)- compost:thuiscomposter (p. 10)- kantormaterialen:terug naar school (p. 24) <p>In de februari-editie van de afvalkrant van Igean (zie www.igean.be – milieu – afvalkrant of http://milieuveiligheid.igean.be/afvalkrant/3468/default.aspx?id=66) verscheen een artikel over thuiscomposter.</p> <p>In 2010 werd een folder opgemaakt over duurzaam consumeren, met info over fair trade, biologische en lokale producten (deze folder werd reeds bezorgd als bijlage bij het MJP 2011). In 2011 werd deze folder verder verspreid via verschillende kanalen (infobalie stadhuis, dienst welzijn, milieudienst, scholen,...) en tijdens verschillende acties (fair trade en bio ontbijt inwoners, fair trade en bio ontbijt personeel, uitreiking titel FairTradeGemeente,...).</p> <p>Op de milieudienst kan men steeds terecht voor meer info over milieuvriendelijk productgebruik. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen (bvb. composteren, FSC, enz).</p> <p>Duurzaam geëxploiteerd hout:</p> <ul style="list-style-type: none">- In het natuurgebied Klein Zwitserland is een wandelleerpad aangelegd, het Hazelwormleerpad. De wegwijzerpalen zijn gemaakt uit FSC-hout. Dit wordt aan de bevolking aangekondigd via een affiche op het infopaneel bij het start- en eindpunt van het leerpad.

	<p>- Op 11 oktober 2011 werd het welzijnscongres 'Wel in je vel carrousel' georganiseerd voor de leerlingen van het 2de jaar secundair van de Mortsele scholen. Bij wijze van sensibilisering over FSC werden 500 draagtassen van FSC-papier aangekocht en werd een flyer opgemaakt over FSC (zie bijlage).</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2011 verschenen volgende artikels over het thema milieuverantwoord productgebruik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - juni: composteren - november: FSC
Bijlagen	<p>Bijlage MVP.1 Afvalkalender 2011</p> <p>Bijlage MVP.2 Flyer FSC Wel in je vel 2011</p>

3.2. Onderscheidingsniveau

3.2.1. Acties m.b.t. MVP binnen gemeentelijke diensten

Actie MVP.4: Compost met Vlaco-label

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Bij de wegebouw (aanleg plantstroken en plantsoenen) werden de voorwaarden van het standaardbestek 250 (o.a. voor wat betreft nuttige toepassing van afvalstoffen en gebruik van secundaire grondstoffen) nog steeds als basis genomen.</p> <p>Stad Mortsel gebruikt Vlaco-compost bij de heraanleg van voet- en fietspad (berm). Bij onderhoud en nieuwe aanleg van plantsoenen wordt compost, houtschors en verhakseld hout gebruikt.</p> <p>In 2011 werd 78,95 ton Vlacompost, aangekocht via Igean, gebruikt op volgende plaatsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heraanplanting Vestinglaan - kleine plantsoenen in verschillende wijken - begraafplaatsen Cantincrode en Mortsel-Dorp (hagen en gazon)
Bijlagen	Bijlage MVP.3 Overzicht compost Igean 2011

Actie MVP.5: Gebruik gekeurd breekuin

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de stad wordt COPRO gekeurd steenpuin gebruikt. Voor werken uitgevoerd in opdracht van de stad worden in de bestekken hiertoe de nodige voorwaarden opgenomen.</p> <p>In 2011 werd gekeurd breekuin gebruikt bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heraanleg Oudebaan - heraanleg Boechoutselei <p>Ook voor kleinere wegenwerken die worden uitgevoerd door de dienst openbare werken van het stadsbestuur wordt jaarlijks COPRO gekeurd steenpuin aangekocht en gebruikt.</p>

Actie MVP.6 Materialen uit gerecycleerde kunststoffen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2011 werden volgende producten uit gerecycleerde kunststoffen aangekocht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor het sanitair werd gebruik gemaakt van buizen vervaardigd uit gerecycleerd poly-

	<p>ethyleen (PE)-materiaal - de dienst stadswerken koopt jaarlijks een 20-tal kunststof diamant koppalen aan die worden gebruikt om een voetpad af te schermen of plantsoenen te beschermen</p>
--	--

Actie MVP.7: Kantoomaterialen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De administratieve diensten en de scholen maken gebruik van 100% TCF kringlooppapier (Motif Recycled Plus - www.motifpaper.com en/of Bio Top 3 met FSC-label - www.mondigroup.com). Deze producten werden ingevoerd in de producttest van OVAM.</p> <p>De enveloppes (Bio Top 3) en de agenda's 2011 dragen het FSC-label. Ook het gekleurd papier, de schrijfblokken, de doorgeefenveloppes, de opbergmappen, de archiefdozen en de post-it notes die werden aangekocht in 2011 zijn FSC (of PEFC)-gelabeld.</p> <p>Voor de jeugdendienst werden in het kader van het welzijnscongres 'Wel in je vel carrousel' (11 oktober 2011) 500 draagtassen van FSC-papier aangekocht.</p> <p>Het stedelijk infoblad Mortsel Info wordt gedrukt op recyclagepapier (sinds mei 2003).</p> <p>Voor de interne post wordt er gebruik gemaakt van doorgeefenveloppes.</p> <p>Toners en inktpatronen worden apart ingezameld voor hergebruik.</p> <p>De kopieermachines kunnen recto-verso kopiëren. Het is ook mogelijk om met deze toestellen pdf's te versturen. De nodige instructies werden aan het personeel gegeven.</p> <p>Wanneer er te veel brochures, ... door een afzender worden verstuurd, worden deze telefonisch gecontacteerd om dit in de toekomst te vermijden.</p> <p>Er worden zo veel mogelijk interne formulieren op het intern netwerk geplaatst. Sinds 2007 is er een extranet: personeelsleden kunnen op eender welke computer met hun eigen code een website met intern nieuws en activiteiten van stad Mortsel raadplegen.</p>

Actie MVP.8: Cateringproducten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel koopt hoofdzakelijk drank aan in statiegeldverpakkingen, met uitzondering van wijn.</p> <p>Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze ook aangeboden in respectievelijk een suikerstrooier en glazen flesjes. Tijdens vergaderingen op het werk met externen worden melk en frisdrank geserveerd in statiegeldflesjes.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van herbruikbaar bestek en servies. Bij activiteiten van stad Mortsel wordt gebruik gemaakt van herbruikbare bekertjes.</p> <p>Wanneer er broodjes worden besteld (voor vergaderingen, infodagen,...) zijn een deel hiervan altijd vegetarisch.</p> <p>De koffie en het fruitsap die door stad Mortsel worden aangekocht, dragen reeds enkele jaren het fair trade Max Havelaar-label. Sinds 2009 wordt ook bio-wijn aangekocht (gunning tot december 2011) (zie actie MVP.9).</p>

Actie MVP.9: Biologische producten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2009 werd beslist om vanaf september 2009 bio-wijn aan te kopen. De gunning liep tot december 2011 (de collegebeslissing hierover werd reeds meegestuurd met het MJP 2010).</p> <p>Op 12 mei 2011 organiseerde de stad voor het personeel een fair trade en bio fietsontbijt (zie bijlage). Voor dit ontbijt werden verschillende biologische producten aangekocht (assortiment broodjes en koffiekoeken, kaas en ander beleg, yoghurt, boter, fruit).</p>
Bijlagen	Bijlage MVP.4 Collegebesluit fair trade bio fietsontbijt 2011

Actie MVP.10: Schoonmaakmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel koopt volgende ecologische schoonmaakmiddelen aan:</p> <ul style="list-style-type: none">- vaatwastabletten van Ecover- glas- en interieurreiniger van Ecover- WC-reiniger van Ecover <p>Deze producten werden ingevoerd in de producttest van OVAM.</p> <p>Het hygiënepapier (poetsrollen, toiletpapier en handdoekjes) bestaat uit 100% gerecycleerd papier. Het toiletpapier draagt het FSC-label en het Europees ecolabel.</p> <p>Daarnaast gebruikt het schoonmaakpersoneel microvezeldoeken en doseerdoppen. Bleekwater en ammoniak worden niet gebruikt.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van een onkruidbrander en onkruidborstels voor het bestrijden van onkruid.</p> <p>De duurzaamheidsambtenaar en de verantwoordelijke voor de poetsdienst volgden op 8 februari 2011 de VVSG-vorming 'Milieuverantwoorde overheidsaankopen: schoonmaaktechnieken'.</p>

Actie MVP.11: Houtverduurzamingsmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De stad Mortsel kiest al enkele jaren expliciet voor totaal onbehandeld hout bij verschillende toepassingen.</p> <p>In 2011 werd gekozen voor onbehandeld hout bij volgende toepassingen:</p> <ul style="list-style-type: none">- 400-tal houten steunpalen voor bomen- nieuwe speeltoestellen Ridder van Ranstlei- omheining kippenhok technische dienst- houten afsluitingen Fort 4

3.2.2. Acties m.b.t. MVP bij burgers

Actie MVP.12: Subsidiereglement scholen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur geeft reeds enkele jaren subsidies aan scholen die het gebruik van brooddozen aanmoedigen, enkel drank in herbruikbare verpakkingen gebruiken, zelf composteren en/of werken rond interne milieuzorg (het reglement werd reeds meegestuurd met MJP 2010).</p> <p>In 2011 werden er subsidies toegekend aan 11 scholen voor een totaal subsidiebedrag van 3.564 euro. Specifiek wat betreft de subsidie 'verpakking' (herbruikbare drankverpakkingen en brooddozen) werden er subsidies toegekend aan 10 scholen voor een bedrag van 3.111 euro.</p>

	<p>In 2010 werd het subsidiereglement afvalpreventie voor de scholen uitgebreid met de subsidie voor aankoop van en sensibilisatie over biologische en fair trade producten. Dit reglement werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 22 juni 2010. Het reglement werd reeds als bijlage opgenomen bij het MJP 2011.</p> <p>Uittreksel uit het reglement: "Scholen die producten aankopen met het Max Havelaar fair trade label of producten voor 100% afkomstig uit biologische landbouw (conform EU-verordening 834/2007), en de leerlingen en hun ouders hierover sensibiliseren, ontvangen een toelage van 30% van de kosten van de aangekochte fair trade of biologische producten met een maximum van 1 euro per leerling per schooljaar."</p> <p>In 2011 werden voor de aankoop van en sensibilisatie over biologische en fair trade producten subsidies toegekend aan 7 scholen voor een bedrag van 453,34 euro.</p>
Bijlagen	Bijlage MVP.5 Collegebesluit subsidies scholen 2011

Actie MVP.13: Compost

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel heeft een actieve compostmeesterwerking. De compostmeesters hebben doorheen het jaar regelmatig contact met de milieudienst. Jaarlijks komen ze ook bijeen op de milieudienst voor een vergadering geleid door de duurzaamheidsambtenaar (in 2011 op dinsdag 5 april - zie bijlage voor het verslag van deze vergadering).</p> <p>De compostmeesters kunnen steeds door iedereen gecontacteerd worden voor vragen of om een afspraak vast te leggen. Hun telefoonnummers en e-mailadressen zijn terug te vinden op de gemeentelijke website (zie http://mortsel.lcp.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=2011).</p> <p>Aan de Mortselaars die via de stad een compostbak of -vat aankopen, wordt deze info ook meegegeven in de vorm van een flyer (zie bijlage).</p> <p>Mortsel nam deel aan 'Juni compostmaand'. Dit werd o.a. aangekondigd op de website en in het Mortsels infoblad van juni 2011 (p. 21) (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none"> - de demonstratieplaats composteren op het recyclagepark op zaterdag 18 juni - de wekelijkse markt op woensdagen 1 en 22 juni - tijdens de Velt Ecotuindag op zondag 5 juni <p>De compostmeesters bemanden in 2011 ook een standplaats op de plantenbeurs op zaterdag 30 april.</p> <p>In 2011 werd een nieuwe flyer opgemaakt over de voordelen van composteren (zie bijlage). Deze flyer werd door de compostmeesters verdeeld bij inwoners die een GFT-emmer of -container gebruiken.</p> <p>Tijdens de bedeling van de planten tijdens de jaarlijkse haagactie (zie actie N.1) werd gratis compost bedield.</p> <p>In de februari-editie van de afvalkrant van Igean werd de composteercursus van Igean bekend gemaakt (zie http://milieuveiligheid.igean.be/afvalkrant/3468/default.aspx?id=66).</p> <p>Er is een overdekte demonstratieplaats composteren op het recyclagepark van Mortsel, Sint-Benedictusstraat 63.</p> <p>Tijdens juni compostmaand bezetten de compostmeesters een standplaats o.a. op deze demonstratieplaats op zaterdag 18 juni.</p> <p>In 2011 werden 62 compostvaten en 7 compostbakken verkocht.</p>
Bijlagen	Bijlage MVP.6 Verslag vergadering compostmeesters 2011

	Bijlage MVP.7 Flyer compostmeesters Bijlage MVP.8 Flyer composteren
--	--

Actie MVP.14: Fair trade en bio ontbijt inwoners

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op zondag 2 oktober 2011 werd door stad Mortsel i.s.m. de Trekkersgroep FairTradeGemeente een fair trade en bio-ontbijt georganiseerd (zie bijlages). Doelstelling hiervan was de Mortselse bevolking te sensibiliseren rond fair trade en biologische producten. Er waren een 150-tal deelnemers.</p> <p>Er werd enkel gewerkt met fair trade en biologische producten. Een Mortselse bakkerij bakte speciaal op onze vraag broodjes met biobloem. Op dit ontbijt werd verder gesensibiliseerd over biologische producten via affiches, een banner, folders, via de producten zelf en via de verdeling van de Mortselse folder 'Duurzaam consumeren – fair trade, bio, lokaal' (reeds als bijlage bezorgd bij het MJP 2011).</p> <p>Over deze actie werd gecommuniceerd via o.a. het stedelijk infoblad Mortsel Info, de stedelijke website, het regionaal blad 't Periodiekske, affiches, flyers,...</p>
Bijlagen	Bijlage MVP.9 Fair trade en bio ontbijt 2011 – flyer affiche Bijlage MVP.10 Foto fair trade en bio ontbijt 2011

Actie MVP.15: Fair trade en bio fietsontbijt personeel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 12 mei 2011 organiseerde de stad voor het personeel een fair trade en bio fietsontbijt (zie bijlage) met als bedoeling de werknemers kennis te laten maken met de smaak, de diversiteit en het verhaal achter biologische producten.
Bijlagen	Bijlage MVP.4 Collegebesluit fair trade bio fietsontbijt 2011

Actie MVP.16: Subsidie FSC en nagroeibare isolatiematerialen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft reeds enkele jaren een subsidiereglement voor de plaatsing van dakisolatie en hoogrendementsbeglazing. Op 24 november 2009 keurde de gemeenteraad het nieuwe subsidiereglement rationeel energiegebruik goed. Dit reglement is van toepassing voor werken uitgevoerd vanaf 1 januari 2010 (het reglement werd reeds bezorgd als bijlage bij het MJP 2011). In dit reglement is een hogere subsidie voorzien voor inwoners van Mortsel die gebruik maken van FSC-hout voor de ramen en nagroeibare isolatiematerialen voor dakisolatie.</p> <p>Uittreksel uit het reglement: 'Aanvullend op de premie van de distributienetbeheerder voor de plaatsing van hoogrendementsbeglazing geeft het stadsbestuur een premie van 5 euro/m² met een maximum van 20 m² hoogrendementsglas per gebouw. De premie wordt verhoogd tot 7,5 euro/m² indien de aanvrager voor het schrijnwerk van de ramen gebruik maakt van hout afkomstig vanuit duurzaam beheerde bossen en voorzien van een FSC-label of gelijkwaardig waarborgsysteem.' 'Aanvullend op de premie van de distributienetbeheerder voor de plaatsing van dakisolatie geeft het stadsbestuur een premie van 4 euro/m² met een maximum van 100 m² dakisolatie per gebouw. De premie wordt verhoogd tot 6 euro/m² indien de aanvrager gebruik maakt van nagroeibare isolatiematerialen zoals houtwol, cellulose, vlas, hennep,...</p> <p>Zie ook de website www.mortsel.be/subsidies/4174/default.aspx?_vs=0_N&id=5843.</p>

Actie MVP.17: FSC sensibilisatie leveranciers en bedrijven

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 17 maart 2011 vond een gratis infoavond plaats over FSC, gebaseerd op de handleiding 'Milieuwegwijs voor Schrijnwerkers'. Er werd aan de betrokken handelaars in Mortsel een brief verstuurd met uitnodiging voor deze avond en meer info over FSC (zie bijlagen).
Bijlagen	Bijlage MVP.11 Brief uitnodiging FSC infosessie 17 maart 2011 Bijlage MVP.12 Uitnodiging infoavond FSC 17 maart 2011 Bijlage MVP.13 FAQ FSC voor bedrijven Bijlage MVP.14 Lijst Mortsel bedrijven uitnodiging FSC

Actie MVP.18: Ecosmos

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 12 oktober 2011 vond de infoavond 'Ecosmos' plaats (zie programma als bijlage). Bedoeling van deze vorming is sensibilisering over biologische en seizoensgebonden producten.
Bijlagen	Bijlage MVP.15 Ecosmos

4. WATER

4.1. Basis

4.1.1. Pesticidenreductie

4.1.1.1. Risico-evaluatie

De gegevens werden gerapporteerd via de webtoepassing (www.zonderisgezonder.be).

4.1.1.2. Pesticidentoets

Actie W.1: Pesticidentoets

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Project: heraanleg Oudebaan te Mortsel gelegen tussen de Molenstraat en de Mechelsesteenweg, uitvoering in 2011 (zie bijlage voor uitleg en foto's)
Bijlagen	Bijlage W.1 Pesticidentoets Oudebaan Mortsel

4.1.2. Passieve sensibilisatie

Actie W.2: Passieve sensibilisatie m.b.t. rationeel watergebruik en/of bestrijdingsmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2011 verschenen volgende artikels over rationeel watergebruik en/of bestrijdingsmiddelen in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- mei: Zonder is gezonder + inzameling via KGA- oktober: duurzaam omgaan met water: regentonnen + subsidies- november: zonder is gezonder (artikel biodiversiteit) + gescheiden riolering (verplichte keuring) <p>In de afvalkalender 2011 (zie bijlage) verscheen een artikel over 'zonder is gezonder' (p. 18).</p> <p>Er hangen infoborden 'Zonder is gezonder' van het PIH op de informatiepunten aan het</p>

	<p>recyclagepark en Fort 4.</p> <p>Het stadsbestuur verkoopt gesubsidieerde regenwatertonnen. Het gemeenteraadsbesluit hierover werd ingediend bij het MJP 2004. Er worden 2 types verkocht: design regenwaterton Orso 400 liter en een 'gewone' regenwaterton 300 liter aan respectievelijk 120 en 50 EUR per stuk. Deze tonnen worden tentoongesteld op de technische dienst. In 2011 werden 19 design regenwatertonnen en 9 gewone regenwatertonnen verkocht.</p> <p>Ook de gemeentelijke website bevat info over rationeel watergebruik en bestrijdingsmiddelen (zie www.mortsel.be/water/3199/default.aspx?_vs=0_N&id=4808).</p> <p>Op de milieudienst kan men steeds terecht voor meer info over rationeel watergebruik en/of bestrijdingsmiddelen. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen (bvb. hergebruik regenwater, zonder is gezonder, groendak, enz).</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2011 verschenen volgende artikels over het thema water:</p> <ul style="list-style-type: none"> - augustus: regentonnen - oktober: duurzaam omgaan met water
Bijlagen	Bijlage W.2 Afvalkalender 2011

4.2. Onderscheidingsniveau

Actie W.3: Duurzaam omgaan met water binnen gemeentelijke diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel gebruikt spaardouchekoppen. Bij vernieuwing van toiletten wordt gekozen voor waterzuinige toiletten en kranen met drukknop.</p>

4.3. Projecten

4.3.1. Hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen

Actie W.4: Subsidies hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. Dit reglement werd aangepast en door de gemeenteraad goedgekeurd op 18 november 2008. Het reglement werd als bijlage toegevoegd bij het MJP 2009.</p> <p>De aanvraag voor (gedeeltelijke) terugbetaling subsidies hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen werd als bijlage toegevoegd.</p>
Bijlagen	Bijlage W.3 Aanvraag betaling subsidie water HWP INF Mortsel 2012

5. HINDER

5.1. Basis

5.1.1. Digitaal opvolgen van milieuklachten

Actie H.1: Digitaal opvolgen van klachten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel neemt sinds het najaar 2006 deel aan het milieuklachtenregistratie- en opvolgingssysteem MKROS.</p> <p>In 2011 heeft de milieudienst 4 milieuklachten ingevoerd in MKROS. Uiteraard heeft de milieudienst meer dan 4 klachten ontvangen in 2010 doch deze hebben vooral betrekking op de afvalophaling, zwerfvuil en sluikestort, hondenpoep, ongedierte allerhande, groen en groenonderhoud, riolering ... Deze klachten horen niet thuis in MKROS.</p> <p>Er is één klacht ontvangen i.v.m. de luchthaven, maar hiervoor bestaat een apart klachtensysteem.</p>

5.1.2. Passieve sensibilisatie

Actie H.2: Passieve sensibilisatie hinder

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>In 2011 verschenen volgende artikels over hinder in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- april: lentepoetsactie (zwerfvuil)- juni: Jouw burens jouw vrienden? Over lawaai-, geur- en lichthinder + reglementen- juli-augustus: Meldpunt milieu- oktober: lichthinder + Nacht van de Duisternis <p>In de afvalkalender 2011 (zie bijlage) verscheen info over verbod afval verbranden, sluikestorten en zwerfvuil (p. 12).</p> <p>Ook de gemeentelijke website bevat info over hinder (zie www.mortsel.be/hinder/4150/default.aspx?_vs=0_N&id=3953&pg=4382). Nieuws over of activiteiten ivm hinder worden steeds op de nieuwsrubriek en/of de activiteitenkalender van de website geplaatst.</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwyzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2011 verscheen in het oktober-nummer een artikel over lichthinder n.a.v. de Nacht van de Duisternis.</p>
Bijlagen	Bijlage H.1 Afvalkalender 2011

5.2. Onderscheidingsniveau

5.2.1. Beleidskader geluidshinder

Actie H.3: Geluidshinderreglement

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het gemeentelijk politiereglement politiezone MINOS is een hoofdstuk geluidshinder opgenomen op pagina's 38-40 (dit werd reeds meegestuurd met het MJP 2010). Het volledige politiereglement is opgenomen op de website (zie www.mortsel.be/file_uploads/8961.pdf?_vs=0_N).</p> <p>Op de website wordt ook specifiek verwezen naar het geluidshinderreglement (zie www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4929).</p> <p>Dit reglement werd vergeleken met het modelreglement (de nota hierover werd reeds meegestuurd met het MJP 2010).</p> <p>In dit kader volgden milieuambtenaar Erik Mertens en duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn de opleiding Gemeentelijke Administratieve Sancties aan de Provinciale Politieschool Antwerpen (de getuigschriften werden reeds meegestuurd met het MJP 2010). Er zijn 13 bevoegde GAS-ambtenaren.</p>

Actie H.4: Geluidshinder terugdringen in eigen beheer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het bestuur beschikt over een eigen geluidsmeter merk Rion type NL-14. De milieuambtenaar is opgeleid, aangesteld en beëdigd als VLAREM ambtenaar. Indien nodig wordt er samengewerkt met de erkende geluidsdeskundige Michel Schellens van het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH) voor het uitvoeren van geluidsmetingen.</p>

5.2.2. Beleidskader geurhinder

Actie H.5: Geurhinderreglement

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het gemeentelijk politiereglement politiezone MINOS is een hoofdstuk geurhinder opgenomen op pagina 37 (dit werd reeds meegestuurd met het MJP 2010). Het volledige politiereglement is opgenomen op de website (zie www.mortsel.be/file_uploads/8961.pdf?_vs=0_N).</p> <p>Op de website wordt ook specifiek verwezen naar het geurhinderreglement (zie www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4930).</p> <p>Dit reglement werd vergeleken met het modelreglement (de nota hierover werd reeds meegestuurd met het MJP 2010).</p> <p>In dit kader volgden milieuambtenaar Erik Mertens en duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn de opleiding Gemeentelijke Administratieve Sancties aan de Provinciale Politieschool Antwerpen (de getuigschriften werden reeds meegestuurd met het MJP 2010). Er zijn 13 bevoegde GAS-ambtenaren.</p>

5.2.3. Opstellen lichthinderreglement

Actie H.6: Lichthinderreglement

RAPPORTERING	
Uitgevoerde	In het gemeentelijk politiereglement politiezone MINOS is een hoofdstuk lichthinder

handelingen	<p>opgenomen op pagina's 37-38 (dit werd reeds meegestuurd met het MJP 2010). Het volledige politiereglement is opgenomen op de website (zie www.mortsel.be/file_uploads/8961.pdf?_vs=0_N).</p> <p>Op de website wordt ook specifiek verwezen naar het lichthinderreglement (zie www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4931).</p> <p>Dit reglement werd vergeleken met het modelreglement (de nota hierover werd reeds meegestuurd met het MJP 2010).</p> <p>In dit kader volgden milieuambtenaar Erik Mertens en duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn de opleiding Gemeentelijke Administratieve Sancties aan de Provinciale Politie school Antwerpen (de getuigschriften werden reeds meegestuurd met het MJP 2010). Er zijn 13 bevoegde GAS-ambtenaren.</p>
-------------	--

5.2.4. Actieve sensibilisatie

Actie H.7: Nacht van de Duisternis – Earth Hour

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel nam in 2011 deel aan de Nacht van de Duisternis op 16 oktober en aan Earth Hour op 26 maart.</p> <p>Telkens werd de verlichting van de Sint-Benedictuskerk en het Lieven Gevaertmonument gedoofd.</p> <p>Dit werd o.a. gecommuniceerd in het oktobernummer van het stedelijk infoblad Mortsel Info gekoppeld aan een artikel over lichthinder en in het maart-nummer (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141), op de stedelijke website (nieuws en activiteitenkalender), in regionaal blad 't Periodiekske en via affiches.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage H.2 Collegebeslissing Nacht van de Duisternis 2011</p> <p>Bijlage H.3 Collegebeslissing Earth Hour 2011</p>

6. ENERGIE

6.1. Basis

6.1.1. Elektronisch opvolgsysteem voor bouwaanvragen

Actie E.1: Energieprestatie regelgeving

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De gegevens van de stedenbouwkundige vergunningen van bouwprojecten werden doorgestuurd aan het Vlaams Energieagentschap voor de Energieprestatiedatabank.

6.1.2. Uitvoeren energieboekhouding

Actie E.2: Energieboekhouding

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er wordt een energieboekhouding bijgehouden voor alle gebouwen met een oppervlakte groter dan 1000 m²:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stedelijke werf (2700 m²) - Academie voor Beeldende Kunst (ABK) (2730 m²) - Gesubsidieerd Technisch Instituut (GTI) (6835 m²) - Sint-Lutgardisschool (4325 m²)

	<ul style="list-style-type: none"> - Stadhuis (4794 m²) - Mark Liebrecht Schouwburg (MLS) (1744 m²) - Academie voor Muziek, Woord en Dans (AMWD) (2488 m²) - Bibliotheek (1312 m²) - Zwembad (2186 m²) - Sporthal (2825 m²) <p>Voor al deze gebouwen werd een EPC opgesteld.</p>
--	--

6.1.3. Passieve sensibilisatie

Actie E.3: Passieve sensibilisatie energie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>Er verschenen in 2011 verschillende artikels over rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none"> - januari: energiebesparing door onderhoud verwarmingsinstallatie - februari: Dikke truiendag + dakisolatie - maart: Earth Hour + Energie Infotoer + project thermofoto + dakisolatie - april: premies rationeel energiegebruik - juli/augustus: groene stroom - september: groene stroom + energiescans + FRGE - november: EcoBouwers / energiezuinige woning <p>Ook de gemeentelijke website bevat info hierover (zie www.mortsel.be/energie/3200/default.aspx?_vs=0_N&id=4807).</p> <p>Nieuws over of activiteiten ivm energie worden steeds op de nieuwsrubriek en/of de activiteitenkalender van de website geplaatst, activiteiten worden doorgegeven voor opname in de agenda op de website van het VEA.</p> <p>Op de technische dienst kunnen alle inwoners gratis elektriciteitsmeters uitlenen. In 2011 werden 6 nieuwe meters aangekocht.</p> <p>Op de milieudienst kan men steeds terecht voor meer info over rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen (bvb. duurzaam bouwen en verbouwen, zonnepanelen, warmtepomp, condensatieketel, enz). In 2011 werd via Eandis een display besteld. Deze display bevindt zich op de technische dienst en bevat verschillende brochures en folders over rationeel energiegebruik.</p> <p>Om te sensibiliseren over rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie, en over de maatregelen die de stad Mortsel neemt in dit kader, werden 4 affiches opgemaakt (een kopie werd reeds bezorgd bij het MJP 2011). De affiche over groene stroom werd opgehangen in alle stedelijke gebouwen. De affiche over de energiezuinige lampen werd opgehangen in de gebouwen waarvoor deze boodschap van toepassing is. En de affiches over warm water en elektriciteit uit zonlicht werden opgehangen in de gebouwen waar een zonneboiler (stadhuis en technische dienst) en/of fotovoltaïsche zonnepanelen werden geïnstalleerd (technische dienst).</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2011 verschenen volgende artikels over energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - januari: Dikke truiendag - februari: Dikke truiendag

	<ul style="list-style-type: none"> - maart: thermofoto - juli: groene stroom - augustus: groene stroom
--	---

6.2. Onderscheidingsniveau

6.2.1. Uitbreiding energieboekhouding naar andere entiteiten

Actie E.4: Uitbreiding energieboekhouding

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er wordt bijkomend een energieboekhouding bijgehouden voor volgende gebouwen met een oppervlakte kleiner dan 1000 m²:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeve Dieseghem - JOC - Gesubsidieerd Technisch Instituut (GTI) – Ijzerenweglei - Ontspanningslokaal Mayerlei - zaal 't Parkske - Turnhal De Sterre - technische dienst - Perenpit - Guido Gezelle - Lieven Gevaert

6.2.2. Actieve sensibilisatie

Actie E.5: Subsidies REG - dakisolatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft een subsidiereglement voor de plaatsing van dakisolatie. Een kopie van dit reglement werd al bezorgd bij het MJP 2008.</p> <p>Op 24 november 2009 keurde de gemeenteraad het nieuwe subsidiereglement rationeel energiegebruik goed. Dit reglement is van toepassing voor werken uitgevoerd vanaf 1 januari 2010. Het nieuwe reglement werd als bijlage bij het MJP 2010 opgenomen.</p> <p>In 2011 werden 234 subsidiedossiers voor dakisolatie goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 63.196,36 euro.</p> <p>Over de subsidies voor energiebesparende maatregelen wordt o.a. gecommuniceerd via de website (zie www.mortsel.be/subsidies/4174/default.aspx?_vs=0_N&id=5843) en het infoblad Mortsel Info (april-editie 2011 zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141). De info is ook te vinden via de website van het VEA (www.energiesparen.be) en www.premiezoeker.be.</p>

Actie E.6: Subsidies REG - hoogrendementsbeglazing

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft een subsidiereglement voor de vervanging van bestaande beglazing door hoogrendementsbeglazing. Een kopie van dit reglement werd al bezorgd bij het MJP 2008.</p> <p>Op 24 november 2009 keurde de gemeenteraad het nieuwe subsidiereglement rationeel energiegebruik goed. Dit reglement is van toepassing voor werken uitgevoerd vanaf 1 januari 2010. Het nieuwe reglement werd als bijlage bij het MJP 2010 opgenomen.</p> <p>In 2011 werden 294 subsidiedossiers voor hoogrendementsbeglazing goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 17.288,04 euro.</p>

	<p>Over de subsidies voor energiebesparende maatregelen wordt o.a. gecommuniceerd via de website (zie www.mortsel.be/subsidies/4174/default.aspx?_vs=0_N&id=5843) en het infoblad Mortsel Info (aprileditie 2011 zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141). De info is ook te vinden via de website van het VEA (www.energiesparen.be) en www.premiezoeker.be.</p>
--	---

Actie E.7: Energie Infotoer – Infoavond energie besparen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel nam in 2011 opnieuw deel aan de provinciale Energie Infotoer. De milieudienst organiseerde in dit kader een infoavond over energie besparen op donderdag 24 maart. Aansluitend werd info gegeven over de verschillende premies voor energiebesparende maatregelen.</p> <p>Deze avond werden o.a. aangekondigd in de maart-editie van Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141), op de gemeentelijke website (activiteitenkalender en nieuwsrubriek), in lokale krant 't Periodiekske, via affiches, e-mailings en de provinciale website over de Energie Infotoer www.provant.be/leefomgeving/duurzaam_bouwen/workshops_en_infoses/doe-het-zelvers/energie_infotoer. Deze actie werd ook opgenomen in de agenda van het VEA (www.energiesparen.be).</p>
Bijlagen	Bijlage E.1 Collegebesluit Energie Infotoer 2011

Actie E.8: Earth Hour

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel nam deel aan Earth Hour op 26 maart 2011 (zie collegebeslissing als bijlage). De verlichting van de Sint-Benedictuskerk en het Lieven Gevaertmonument werd gedoofd. Ook de Mortselse bevolking werd opgeroepen om mee te doen.</p> <p>Deze actie werd o.a. aangekondigd in de maart-editie van Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141), op de gemeentelijke website, in lokale krant 't Periodiekske, via affiches, e-mailings,...</p>
Bijlagen	Bijlage E.2 Collegebesluit Earth Hour 2011

Actie E.9: Energiescans

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel neemt sinds 2008 deel aan het project energiescans van Eandis waarbij er jaarlijks een aantal gratis energiescans worden uitgevoerd bij particuliere woningen, en waarbij radiatorfolie, spaardouchekoppen en/of spaarlampen worden geïnstalleerd.</p> <p>In 2011 werden 97 scans uitgevoerd door de sociale werkplaats Natuur- en Landschapszorg.</p>

Actie E.10: Subsidies hernieuwbare energie - zonnepanelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft een subsidiereglement voor de plaatsing van fotovoltaïsche zonnepanelen. Een kopie van dit reglement werd al bezorgd bij het MJP 2008. Op 24 november 2009 keurde de gemeenteraad het nieuwe subsidiereglement rationeel energiegebruik goed. Dit reglement is van toepassing voor werken uitgevoerd vanaf 1 januari 2010. Het nieuwe reglement werd als bijlage bij het MJP 2010 opgenomen.</p>

	<p>In 2011 werden 63 subsidiedossiers voor fotovoltaïsche panelen goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 15.750 euro.</p> <p>Over de subsidies voor energiebesparende maatregelen wordt o.a. gecommuniceerd via de website (zie www.mortsel.be/subsidies/4174/default.aspx?_vs=0_N&id=5843) en het infoblad Mortsel Info (aprieditie 2011 zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141). De info is ook te vinden via de website van het VEA (www.energiesparen.be) en www.premiezoeker.be.</p>
--	--

Actie E.11: Subsidies hernieuwbare energie - zonneboiler

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft een subsidiereglement voor de plaatsing van zonneboilers. Een kopie van dit reglement werd al bezorgd bij het MJP 2008.</p> <p>Op 24 november 2009 keurde de gemeenteraad het nieuwe subsidiereglement rationeel energiegebruik goed. Dit reglement is van toepassing voor werken uitgevoerd vanaf 1 januari 2010. Het nieuwe reglement werd als bijlage bij het MJP 2010 opgenomen.</p> <p>In 2011 werden 10 subsidiedossiers voor het plaatsen van een zonneboiler goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 2.250 euro.</p> <p>Over de subsidies voor energiebesparende maatregelen wordt o.a. gecommuniceerd via de website (zie www.mortsel.be/subsidies/4174/default.aspx?_vs=0_N&id=5843) en het infoblad Mortsel Info (aprieditie 2011 zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141). De info is ook te vinden via de website van het VEA (www.energiesparen.be) en www.premiezoeker.be.</p>

Actie E.12: Samenaankoop groene elektriciteit

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel nam deel aan de 2de samenaankoop groene stroom georganiseerd door de provincie Antwerpen. Doelstelling was om de inwoners van Mortsel te sensibiliseren rond hernieuwbare energie en hen aan te sporen om groene stroom te gebruiken, net zoals de stad dat zelf doet.</p> <p>Op de milieudienst werd een extra loketwerking voorzien voor inwoners van Mortsel die wensten deel te nemen aan de samenaankoop maar geen toegang hadden tot internet, die problemen ondervonden bij de online inschrijving, of die verdere vragen hadden over de actie. Zij konden hiervoor dagelijks telefonisch terecht bij de milieudienst, en iedere maandag in september van 17.00 tot 19.00 uur, of op afspraak, bij de milieudienst zelf. Via deze weg werd uitleg verschaft over groene stroom en het belang hiervan voor het milieu. Tevens werd het particulier energieverbruik besproken (aan de hand van de gevraagde energiefacturen) en uitleg gegeven over rationeel energiegebruik en energiebesparende maatregelen. De inschrijving voor de samenaankoop en de opvolging hiervan werd voor 56 Mortselers geregeld via de milieudienst.</p> <p>Over deze actie werd verschillende keren gecommuniceerd, o.a. in de juli/augustus- en september-editie van Mortsel Info (zie bijlage of www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141), op de gemeentelijke website en de digitale nieuwsbrief, in lokale krant 't Periodiekske, via persberichten, e-mailings,...</p> <p>Ook het personeel werd aangespoord om mee te doen via een e-mailing en een artikel in het personeelsblad Dubbelpunt.</p> <p>Er werd i.s.m. de buurgemeenten Boechout, Edegem en Kontich op 7 september een infoavond georganiseerd over deze samenaankoop.</p>

Bijlagen	Bijlage E.3 Collegebesluit samenaankoop groene stroom 2011

6.2.3. Aankoop minimum percentage groene stroom

Actie E.13: Groene stroom (100%)

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er wordt 100% groene stroom gebruikt voor alle stadsgebouwen. Het contract werd afgesloten via Eandis (gunning tot 31 december 2011). De collegebeslissingen en de gunningsbrief hierover werden reeds meegestuurd met het MJP 2010.</p> <p>Bij wijze van sensibilisering hierover werd een affiche opgemaakt (als bijlage reeds opgenomen bij MJP 2011) die werd opgehangen in alle stedelijke gebouwen.</p>

6.2.4. Opleiding energie

Actie E.14: Opleidingen energie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Milieuambtenaar Erik Mertens en duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn namen op 26/10/2011 deel aan de 'Energiedag voor lokale besturen' van de VVSG.</p> <p>Duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn volgde in 2011 de 'Vooropleiding energiedeskundige type A/B.</p> <p>Leen Wouters, diensthoofd Fort 4 nam op 6/09/2011 deel aan de studiedag 'Erfgoed en energiebesparing: conflict of verzoening'?</p> <p>De goedgekeurde vormingsaanvragen en meer info werden opgenomen als bijlage.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage E.4 Opleiding energie – Energiedag lokale besturen</p> <p>Bijlage E.5 Opleiding energie – Vooropleiding energiedeskundige</p> <p>Bijlage E.6 Opleiding energie – Erfgoed en energiebesparing</p>

6.2.5. Opnemen van energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten

Actie E.15: Energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p><i>Energiezuinige toestellen</i></p> <p>Bij aankoop of vervanging van toestellen wordt steeds gekozen voor de meest energiezuinige (bv. koelkasten met A+label, computers, printers, kopieertoestellen met Energy Star-label en TFT-schermen).</p> <p><i>REG-projecten</i></p> <p>Het beheer van de verwarmings- en ventilatiesystemen van GTI, JOC, Hoeve Dieseghem, AMWD, MLS, bibliotheek, Sint-Lutgardisschool en Guido Gezelleschool (nieuw deel) gebeurt door een gespecialiseerde firma op basis van resultaatverbintenissen inzake energiebesparing in deze gebouwen.</p> <p>Op de technische dienst wordt gewerkt aan een energiezorgsysteem voor de stedelijke gebouwen. Naast het opvolgen van het energieverbruik en de evolutie van het energieverbruik (zie acties E.2 en E.4), worden ook maatregelen rond REG voor de stedelijke gebouwen voorbereid en uitgevoerd in samenwerking met gespecialiseerde studiebureaus.</p> <p>In 2011 werden volgende REG projecten uitgevoerd:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Dakisolatie technische dienst - Volledige vernieuwing van de stookinstallatie in sporthal Den Drab (condenserende gasketels en CO2 gestuurd ventilatiesysteem) - relighting Mark Liebrecht Schouwburg (deel artiesten) - plaatsen PV panelen JOC (i.s.m Eandis)
--	--

6.2.6. Lager energieverbruik

Actie E.16: Verlagen energieverbruik

RAPPORTERING				
Uitgevoerde handelingen	Het energieverbruik is in 2011 t.o.v. 2010 met minstens 1% verminderd in volgende gebouwen (zie tabel voor cijfers):			
	Elektriciteit- en gasverbruik:			
	<ul style="list-style-type: none"> - Werf - ABK - stadhuis - JOC 			
	Elektriciteitsverbruik:			
	<ul style="list-style-type: none"> - GTI - MLS - Mayerlei - bibliotheek - zwembad - Parkske - turnhal 			
	Gasverbruik:			
	<ul style="list-style-type: none"> - Hoeve Dieseghem 			
	Elektriciteits- verbruik in kWh/jaar 2010	Elektriciteits- verbruik in kWh/jaar 2011	Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar 2010	Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar 2011
	Werf	72.687	71.138	837.668
	Hoeve Dieseghem	18.277	23.510	180.496
	ABK	49.150	45.336	483.657
	GTI	200.540	176.039	930.226
	Sint-Lutgardis	92.246	96.773	790.300
	stadhuis	408.244	374.101	1.127.232
	AMWD	86.296	99.746	444.686
	MLS	92.149	78.643	389.408
	Mayerlei	13.513	11.363	48.599
	bibliotheek	62.395	48.754	161.231
	zwembad	486.938	471.537	1.277.944
	Parkske	32.574	30.497	111.456
	JOC	44.132	43.273	122.885
	turnhal	48.820	45.425	55.976
	sporthal	146.284	148.843	247.681
				309.114

7. MOBILITEIT

7.1. Basis

7.1.1. Passieve sensibilisatie

Actie M.1: Passieve sensibilisatie mobiliteit

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>Er verschenen in 2011 verschillende artikels over mobiliteit (met milieulink) in het gemeentelijk informatieblad Mortsels Info (zie www.mortsels.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- februari: Fietspunt combinatie fiets - openbaar vervoer- april: autodelen + opening Fietspunt- juni: Fietspunt en Blue-bike- december: duurzame mobiliteit: autodelen en carpoolen + Fietspunt + ecodriving + ecospanning + ecoscore + roetfilter <p>Over de Week van de Mobiliteit (16 – 22 september 2011) werd gecommuniceerd via de campagnefolders en -affiches. Deze werden besteld via www.weekvandemobiliteit.be en verdeeld via de verschillende stadsdiensten.</p> <p>Nieuws over of activiteiten ivm mobiliteit en milieu worden steeds op de nieuwsrubriek en/of de activiteitenkalender van de website www.mortsels.be geplaatst.</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsels, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2011 verschenen volgende artikels over mobiliteit (met een duidelijke milieulink):</p> <ul style="list-style-type: none">- januari: Fietspunt- februari: Fietspunt- mei: fietsontbijt- juni: fietsvergoeding- september: Week van de mobiliteit- december: duurzame mobiliteit

7.1.2. Deelname Gemeentelijke Begeleidingscommissie

Actie M.2 Deelname stedelijke mobiliteitscel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2011 namen milieuambtenaar Erik Mertens en duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn deel aan de stedelijke mobiliteitscel van resp. 1 maart en 24 augustus (zie bijlage).</p> <p>De mobiliteitsambtenaar, milieuambtenaar en duurzaamheidsambtenaar maken deel uit van dezelfde dienst (technische dienst) en werken samen rond verschillende projecten (o.a. Cambio, Fietspunt, elektrische mobiliteit,...).</p>
Bijlagen	Bijlage M.1 Verslagen mobiliteitscel MA-DA 2011

7.2. Onderscheidingsniveau

7.2.1. Sneltoets

Actie M.3: Sneltoets mobiliteitsplan

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2009 werd een sneltoets van het gemeentelijk mobiliteitsplan Mortsel uitgevoerd (de documenten werden meegestuurd met MJP 2010). In 2010 en 2011 werd dit verder uitgewerkt (verbreding en verdieping). Milieuumbtenaar Erik Mertens en duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn namen hieraan deel. Het verslag van de vergadering en de meest recente nota zijn opgenomen als bijlage.
Bijlagen	Bijlage M.2 Mobiliteitsplan vergadering 2011 Bijlage M.3 Mobiliteitsplan verbreding en verdieping 2011 (deel 1 – deel 2)

7.2.2. Luchtverontreiniging door verkeer

Actie M.4: CAR Vlaanderen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2011 werden de metingen (gegevens 2010) uitgevoerd in de Antwerpsestraat ingevoerd in CAR Vlaanderen. De output werd opgenomen als bijlage.
Bijlagen	Bijlage M.4 CAR Vlaanderen output Antwerpsestraat Mortsel

7.2.3. Actieve sensibilisatie

Actie M.5: Cambio autodelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In juni 2009 ging Cambio van start in Mortsel. De collegebesluiten hierover en de samenwerkingsovereenkomst met Cambio werden reeds meegestuurd met MJP 2010. Er zijn twee standplaatsen: Mortsel stadhuis (voor het stadhuis) en Mortsel 't Parkske (Heilig-Kruisstraat).</p> <p>Wegens de werken aan het nieuwe stadsplein in 2011 is de standplaats aan het stadhuis tijdelijk gesloten. Er werd een extra parkeerplaats ingericht op standplaats 't Parkske.</p> <p>Hierover werd in 2011 o.a. gecommuniceerd via de stedelijke website (www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=6510) en het april- en december-nummer van het stedelijk informatieblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p>

Actie M.6: Fietspunt

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op 25 februari 2011 werd het eerste intergemeentelijk fietspunt Mortsel-Hove-Boechout feestelijk geopend. In 2010 werd de opdrachtverklaring hiertoe goedgekeurd. Het fietspunt levert een zeer waardevolle bijdrage aan de fietsmobiliteit gecombineerd met het openbaar vervoer.</p> <p>Over dit project werd o.a. gecommuniceerd via de Mortsel Info in februari, maart, juni en december (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141), op de website (zie www.mortsel.be/nieuws/1563/default.aspx?_vs=0_N&id=1532), de nieuwsrubriek op de website en de elektronische nieuwsbrief. Zie ook www.fietspunten.be.</p>
Bijlagen	Bijlage M.5 Collegebesluit Fietspunt Bijlage M.6 Fietspunt opening 2011

Actie M.7: Derdebetalersysteem De Lijn

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 22 november 2011 keurde de gemeenteraad de invoering van het derdebetalersysteem met De Lijn goed (zie bijlage). Inwoners van Mortsel krijgen 20% korting bij aankoop van een jaarabonnement Omnipas. Doestelling is het stimuleren van gebruik van het openbaar vervoer.
Bijlagen	Bijlage M.7 Gemeenteraadsbeslissing derdebetalers De Lijn

Actie M.8: Trage wegen - Slimmewegenkaart

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het project 'Trage wegen' betreft de uitbouw en promotie van een functioneel en recreatief fietsnetwerk. Hiervoor wordt samengewerkt met de buurgemeenten Hove en Edegem (HEM-project) op initiatief van de lokale afdelingen van de Fietsersbond.</p> <p>Het college van burgemeester en schepenen heeft in 2008 reeds goedkeuring gehecht aan de inventaris van trage wegen en het bijhorende plan, en tegelijk ook aangegeven welke ontbrekende verbindingen moeten worden gerealiseerd. Dit project werd verder uitgewerkt in 2009 en 2010. De collegebesluiten werden reeds meegestuurd met MJP 2009 en MJP 2010.</p> <p>In 2010 werd de Slimmewegenkaart verder opgemaakt en gedrukt (reeds bezorgd met het MJP 2011). In 2011 werd de kaart verder verspreid via het stadhuis, de bibliotheek, de technische dienst, het cultureel centrum, de sportdienst en Fort 4. De kaart kan ook worden gedownload via de stedelijke website (zie www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=6447).</p>

Actie M.9: Strapdag

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel organiseerde in 2011 een Strapdag op 22 september (zie bijlage). Ouders en kinderen werden aangemoedigd om stappend of fietsend naar school te komen tijdens deze autovrije/autoluwe dag.
Bijlagen	Bijlage M.8 Collegebesluit Strapdag 2011

Actie M.10: Actieve sensibilisatie gemeentepersoneel – fietsontbijt

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 12 mei 2011 werd een fietsontbijt georganiseerd. Alle personeelsleden die met de fiets, te voet of met het openbaar vervoer naar het werk kwamen, werden 's ochtends getraakteerd op een ontbijt.
Bijlagen	Bijlage M.9 Collegebesluit fietsontbijt 2011

Actie M.11: Fietsvergoeding en vergoeding openbaar vervoer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2011 ontvingen 108 personeelsleden een fietsvergoeding en 34 personen kregen een bijdrage in de reiskosten voor het woon-werkverkeer met openbaar vervoer.</p> <p>De reglementen fietsvergoeding, derdebetalersregeling en andere tegemoetkomingen openbaar vervoer, zoals opgenomen in de vernieuwde rechtspositieregeling, werden als bijlage opgenomen bij het MJP 2010.</p> <p>De fietsvergoeding werd vanaf 1 januari 2010 opgetrokken tot 0,20 euro per kilometer. Het collegebesluit hierover werd reeds bezorgd als bijlage bij het MJP 2011.</p>

Actie M.12: Fietstaxi markt

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het kader van sensibilisering rond duurzame mobiliteit en promotie voor het Fietspunt (zie ook actie M.6) werden door het stadsbestuur tijdens de openbare markt van 8 juni 2011 twee gratis fietstaxi's ingezet.
Bijlagen	Bijlage M.10 Flyer fietstaxi markt

7.2.4. Milieuvriendelijke voertuigen

Actie M.13: Elektrische Voertuigen in Actie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadsbestuur is sinds 2011 partner binnen het proeftuinproject elektrisch rijden EVA (Elektrische Voertuigen in Actie). Doelstelling is de promotie van elektrische mobiliteit. In het kader van dit project fungeert de stad Mortsel als testgemeente op verschillende vlakken: <ul style="list-style-type: none">- Aankoop en gebruik van elektrische wagen (aankoop in maart 2011)- Laadeiland met laadpunten voor elektrische wagens en fietsen (voorjaar 2011)- Optigrid-project: onderzoeksproject rond implementatie van een lokaal laadnetwerk
Bijlagen	Bijlage M.11 Collegebesluit proeftuinproject elektrische mobiliteit EVA

8. NATUUR

8.1. Basis

8.1.1. Bermbeheer

Mortsel is de dichtstbevolkte stad van Vlaanderen. Enkel in het landbouwgebied Gasthuishoeven komen nog enkele landbouwwegen met bermen voor. De bermen van deze wegen worden door de eigenaars of pachters (landbouwers) onderhouden. Deze smalle bermen kennen in een gebied met intensieve landbouw een nitrofiële vegetatie met zeer beperkte natuurwaarde. Dhr. Frank Buysse, beleidsmedewerker bij het Agentschap voor Natuur en Bos, kan dit bevestigen.

Door de aankoop en inrichting van de bufferstrook langs de Fortloop (zie actie N.1 van het MJP 2003) en het project inrichting gronden langs Koude Beek (project ingediend samen met het MJP 2003) probeert ons bestuur de natuur in dit landbouwgebied nieuwe kansen te geven.

Voor het overige zijn er in Mortsel geen bermen die onder het bermbeheer vallen.

8.1.2. Streekeigen soorten

Actie N.1: Haagactie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel neemt sinds 1996 deel aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' van Natuurpunt. In 2011 werden 2061 haagplanten verkocht aan 43 gezinnen, goed voor 543 meter nieuwe hagen in Mortsel. Voor meer info verwijzen we naar het jaarverslag 2011 van de milieuraad (p. 19) en naar de website www.milieuraadmortsel.be . Zie ook de september-editie (p. 26-27) van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).
Bijlagen	Bijlage N.1 Milieuraad jaarverslag 2011

8.1.3. Code goede natuurpraktijk

Actie N.2: Code goede natuurpraktijk

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2011 werden geen natuurvergunningen of meldingen ontvangen voor de wijziging van vegetatie en kleine landschapselementen. Er werden bij ons weten ook geen inbreuken op het natuurdecreet vastgesteld.</p> <p>Aangezien Mortsel de meest verstedelijkte gemeente van Vlaanderen is, met een beperkt aandeel open ruimte, hoeft dit geen verbazing te wekken.</p> <p>In 2011 werden volgende onderhoudswerken uitgevoerd in kader van de code voor goede natuurpraktijk:</p> <ul style="list-style-type: none">- Knotten knotwilgen langs gronden Bessemstraat- Maaibeheer (hooilandbeheer met maaibeurt in juni en oktober met afvoer van maaisel) van de graslanden langs de Koude Beek (Bessemstraat en hoeve Ter Beke). <p>Mortsel neemt sinds 1996 deel aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' van Natuurpunt. Hierover wordt gecommuniceerd via verschillende kanalen (zie actie N.1: Haagactie).</p> <p>In 2011 heeft het stadsbestuur een vergunning bekomen voor het ontbossen van een klein deel van de oude spoorwegberm, voor de aanleg van een wandel- en fietspad door dit parkgebied.</p>

8.1.4. Passieve sensibilisatie

Actie N.3: Passieve sensibilisatie natuur

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>Er verschenen in 2011 verschillende artikels rond het thema natuur in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- februari: vogels voeren en beloeren- maart: plantenbeurs- april: plantenbeurs + Dag van de Aarde + Lentewandeling Klein-Zwitserland- mei: biodiversiteit in je tuin (algemeen) + Velt-ecotuidag- juni: biodiversiteit (vogels)- juli/augustus: biodiversiteit (vlinders)- september: haagplantactie- oktober: zie zo zoogdier- november: biodiversiteit (zoogdieren) <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2011 verschenen volgende artikels over het thema natuur:</p> <ul style="list-style-type: none">- feburari: vogels voeren en beloeren- maart: plantenbeurs- april: lentewandeling Klein-Zwitserland + Dag van de Aarde + plantenbeurs- mei: biodiversiteit in je tuin- juli: biodiversiteit in je tuin- november: biodiversiteit in je tuin

8.2. Onderscheidingsniveau

8.2.1. Subsidiereglement KLE

Actie N.4: Subsidiereglement KLE

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur beschikt over een subsidiereglement voor de aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen.</p> <p>In 2011 werd subsidie voor KLE aangevraagd door en toegekend aan Natuurpunt afdeling Land van Reyen kern Mortsel voor het uitvoeren van beheerswerken in het domein Klein Zwitserland (bedrag: 528,74 euro)</p> <p>Het subsidiereglement is te raadplegen via de gemeentelijke website www.mortsel.be (zie www.mortsel.be/bodem/3201/default.aspx?_vs=0_N&id=4809)</p>
Bijlagen	Bijlage N.2 Collegebeslissingen subsidies KLE 2011

8.2.2. Vorming

Actie N.5: Vorming ecologisch groen-, natuur- en bosbeheer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er werden door verschillende personeelsleden in 2011 vormingen gevolgd m.b.t. groen-, natuur- en bosbeheer.</p> <p>Als bijlage is meer info opgenomen over volgende vormingen die o.i. in aanmerking komen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Opleiding tot RBM-adviseur (reductie bestrijdingsmiddelen) (gevolgd door deskundige groen en diensthoofd Fort 4)- Studiedag 'Biodiversiteit, ook in openbaar groen' (gevolgd door milieuambtenaar en deskundige groen)- Ontmoetingsforum voor groenexperten – thema duurzaam groen (gevolgd door deskundige groen)- Studiedag Harmonisch Park- en Groenbeheer – paden en verhardingen (reductie bestrijdingsmiddelen) (gevolgd door deskundige groen en diensthoofd Fort 4)- Alternatief onkruidbeheer (gevolgd door medewerkers groendienst)- Vaste planten in openbaar groen (gevolgd door medewerkers groendienst)
Bijlagen	Bijlage N.3 Vormingen ecologisch groen-, natuur- en bosbeheer 2011

8.2.3. Aanplanten streekeigen soorten

Actie N.6: Streekeigen soorten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2011 werden bijenvriendelijke, streekeigen zaadmengsels aangekocht voor Fort 4.

8.2.4. Actieve sensibilisatie

Actie N.7: Plantenbeurs

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur organiseert jaarlijks een planten(ruil)beurs.</p> <p>De plantenbeurs van zaterdag 30 april 2011 werd o.a. aangekondigd in de maart- en april-editie van Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141), op de gemeentelijke website (activiteitenkalender en nieuwsrubriek), in lokale krant 't Periodiekske, via flyers, affiches, e-mailings en in de februari-editie van de afvalkrant van Igean.</p>

Bijlagen	Bijlage N.4 Collegebeslissing plantenbeurs 2011

8.3. Projecten

8.3.1. Hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen

Actie N.8: Subsidiereglement groendak

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. Dit reglement werd aangepast en door de gemeenteraad goedgekeurd op 18 november 2008. Het reglement werd als bijlage toegevoegd bij het MJP 2009. Er werden in 2011 geen aanvragen voor subsidie groendak ingediend.

9. BODEM

9.1. Basis

9.1.1. Inschakelen erkend bodemsaneringsdeskundige

Er werd in 2011 geen erkend bodemsaneringsdeskundige ingeschakeld.

9.1.2. Vergunningen TOP o.b.v. code van goede praktijk

Er werden in 2011 geen tijdelijke opslagplaatsen vergund.

9.2. Onderscheidingsniveau

9.2.1. Acties en maatregelen binnen het Vlaamse bodembeleid

Actie B.1: Subsidiereglement verwijderen of opvullen stookolietanks

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur heeft een subsidiereglement m.b.t. het verwijderen of opvullen van buiten gebruik gestelde stookolietanks. Dit reglement werd bij het MJP 2004 gevoegd. In november 2009 werd het subsidiereglement gewijzigd: subsidie wordt enkel nog toegekend voor ondergrondse tanks, niet meer voor bovengrondse tanks. De laatste versie van het reglement werd als bijlage toegevoegd aan het MJP 2010.</p> <p>In 2011 werden 4 subsidiedossiers voor het verwijderen of opvullen van buiten gebruik gestelde stookolietanks goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 800 euro.</p> <p>Eind 2004 heeft de milieuvriendelijke raad Mortsel i.s.m. het stadsbestuur de eerste 'tankslag' georganiseerd. De milieuvriendelijke raad wenst met deze actie de inwoners van Mortsel maximaal te begeleiden bij het uitvoeren van de wettelijke verplichte buitengebruikstelling van oude stookolietanks (leegmaken, reinigen, opvullen/verwijderen) en de kostprijs door samenaankoop te verminderen.</p> <p>In 2011 liep deze jaarlijkse actie verder. De actie en de subsidie werden onder andere aangekondigd in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info van april 2011 (zie www.mortsel.be/file_uploads/14763.pdf?_vs=0_N), op de website www.mortsel.be en in februari in de afvalkrant van Igean editie Mortsel (zie www.igean.be – milieu – afvalkrant). Voor meer info verwijzen we naar de website www.milieuraadmortsel.be en het jaarverslag 2011 van de milieuraad (p. 18).</p>
Bijlagen	Bijlage B.1 Milieuraad jaarverslag 2011

10. DUURZAME ONTWIKKELING

10.1. Basis

10.1.1. Passieve sensibilisatie

Actie DO.1: Passieve sensibilisatie duurzame ontwikkeling

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>Er verschenen in 2011 verschillende artikels rond het thema duurzame ontwikkeling in het gemeentelijk informatieblad Mortsels Info (zie www.mortsels.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- februari: klimaatbestendige ecopolis- maart: Fiesta Latina met fair trade ontbijt- mei: Fair trade: Internationale Dag van de Fair Trade + FairTradeGemeente + FairTrade@Work + zomerbar aanbod producten fair trade en bio (p. 5)- juni: Uitreiking titel FairTradeGemeente (p. 18) + zomerbar aanbod producten fair trade en bio (p. 4)- juli/augustus: zomerbar aanbod producten fair trade en bio (p. 4)- september: Fair trade en Bio ontbijt- oktober: Week van de FT + duurzaam consumeren (+ folder) + duurzaam omgaan met water- oktober: Het Zuiden betaalt de rekening – klimaat gelinkt aan het Zuiden – duurzame ontwikkeling (rubriek Welzijn)- oktober: open milieuraad duurzame architectuur en ecologische stedenbouw- november: Ecobouwers Opendeur + fair trade en bio ontbijt (achterflap) + Klimaat en Zuiden (p. 16)- december: duurzame mobiliteit <p>In 2010 werd een folder opgemaakt over duurzaam consumeren, met info over fair trade, biologische en lokale producten (deze folder werd reeds bezorgd als bijlage bij het MJP 2011). In 2011 werd deze folder verder verspreid via verschillende kanalen (infobalie stadhuis, dienst welzijn, milieudienst, scholen,...) en tijdens verschillende acties (fair trade en bio ontbijt inwoners, fair trade en bio ontbijt personeel, uitreiking titel FairTradeGemeente,...).</p> <p>In 2011 werd via de provincie Antwerpen de posterreeks 'Duurzaam winkelen' met bijhorende blocnotes besteld. De posterreeks bestaat uit 11 posters. Per poster wordt een thema aangesneden: bio, lokaal, seizoensgebonden, fair trade, minder vlees, etc. Bij deze reeks horen blocnotes met een seizoenskalender en praktische tips voor een duurzaam boodschappenlijstje. Dit sensibilisatiemateriaal werd gebruikt en uitgedeeld tijdens acties zoals het fair trade en bio ontbijt voor de inwoners en voor het personeel.</p> <p>Nieuws over of activiteiten ivm duurzame ontwikkeling worden steeds op de nieuwsrubriek en/of de activiteitenkalender van de website www.mortsels.be geplaatst.</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsels, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2011 verschenen volgende artikels over het thema duurzame ontwikkeling:</p> <ul style="list-style-type: none">- mei: fair trade en bio fietsontbijt + fair trade- juni: FairTradeGemeente- augustus: fair trade en bio ontbijt + FairTradeGemeente- september: fair trade en bio ontbijt- oktober: open milieuraad duurzame architectuur en ecologische stedenbouw + het Zuiden betaalt de rekening (impact klimaat)

10.2. Onderscheidingsniveau

10.2.1. Duurzaam bouwen en wonen

Actie DO.2: Informatiepunt duurzaam bouwen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel heeft een 'Infopunt duurzaam en energiezuinig bouwen'. Via dit infopunt wil het stadsbestuur de Mortselaars actief stimuleren en ondersteunen bij het nemen van duurzame bouwmaatregelen. Men kan er terecht voor advies bij bouw- of verbouwplannen: rationeel energie- en waterverbruik, gebruik van duurzame bouwmaterialen, premies van verschillende instanties,...</p> <p>Dit infopunt bevindt zich op de technische dienst (Neerhoevelaan 50) en is open op maandag van 17.00 tot 19.00 uur. Men dient op voorhand een afspraak te maken met de milieudienst.</p> <p>Zie ook de website van stad Mortsel: http://www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=7478</p> <p>Uiteraard kan men ook permanent terecht bij de milieuambtenaar, duurzaamheidsambtenaar of consulente milieu en ruimtelijke ordening voor allerlei info over duurzaam bouwen en wonen, over alle milieupremies bouwen en verbouwen van stad Mortsel (zie ook acties E.5, E.6, E.10 en E.11) en andere overheden (Eandis, Vlaamse overheid), voor gratis folders en brochures,...</p>

10.2.2. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Actie DO.3 Participatieve initiatieven

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2011 werden verschillende acties ondernomen om verschillende doelgroepen in Mortsel actief te benaderen en te betrekken bij het verhaal van maatschappelijk verantwoord ondernemen en consumeren.</p> <p>- Titeluitleiking FairTradeGemeente – 25 juni 2011 (zie bijlages) Op 25 juni werd de titel 'FairTradeGemeente' officieel uitgereikt aan de stad Mortsel. Deze uitreiking werd feestelijk gevierd tijdens 'Feest op straat' met een ballonwedstrijd. Er werden 1000 ballonnen en 1000 flesjes fair trade fruitsap voorzien (aangekocht via de lokale Oxfam Wereldwinkel) om gratis uit te delen. Alle actoren die in Mortsel betrokken zijn bij het fair trade verhaal (horeca, bedrijven, scholen, verenigingen,... voor een overzicht zie www.fairtradegemeenten.be) werden betrokken bij deze viering. Er werd een affiche opgemaakt met de boodschap dat de titel werd behaald mede dankzij hun inzet. De lokale Oxfam Wereldwinkel kreeg tijdens de dag van de uitreiking een plaats tijdens 'Feest op straat' om fair trade producten te promoten en te verkopen. De winnaars van de ballonwedstrijd ontvingen een bon voor de aankoop van fair trade producten. Over deze actie werd gecommuniceerd via o.a. het stedelijk infoblad Mortsel Info, de stedelijke website, het regionaal blad 't Periodiekske, affiches, flyers, persbericht,...</p> <p>- Fair trade en bio ontbijt – 2 oktober 2011 (zie bijlages) Op 2 oktober namen een 150-tal personen deel aan het fair trade en bio ontbijt, georganiseerd door de stad Mortsel i.s.m. de lokale Trekkersgroep FairTradeGemeente. Er werd enkel gewerkt met fair trade en biologische producten. Een Mortselse bakkerij bakte speciaal op onze vraag broodjes met biobloem. Ook de andere producten werden aangekocht bij lokale handelaars (Wereldwinkel, biowinkel, biokramen op de wekelijkse markt). Op dit ontbijt werd verder gesensibiliseerd over fair trade en biologische producten via affiches, banners, placemats, folders, via de producten zelf en via de verdeling van de folder 'Duurzaam consumeren – fair trade, bio, lokaal' over Mortsel. Over deze actie werd gecommuniceerd via o.a. het stedelijk infoblad Mortsel Info, de</p>

	<p>stedelijke website, het regionaal blad 't Periodiekske, affiches, flyers, persbericht,...</p> <p>- Fair trade en bio fietsontbijt personeel – 12 mei 2011 (zie bijlages)</p> <p>Naar aanleiding van FairTrade@Work op 12 mei werd een fair trade en bio fietsontbijt georganiseerd. Alle personeelsleden die met de fiets, te voet of met het openbaar vervoer naar het werk kwamen, werden 's ochtends getrakteerd op een ontbijt met fair trade en biologische producten. Er namen 115 werknemers deel. Bedoeling was om de werknemers te sensibiliseren m.b.t. duurzaam consumeren, niet enkel via de producten zelf maar ook via affiches, banners, placemats, folders, via de verdeling van de folder 'Duurzaam consumeren – fair trade, bio, lokaal' over Mortsel,...</p> <p>De producten werden aangekocht via de lokale Wereldwinkel, biowinkel en biokramen op de wekelijkse markt.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage DO.1 Collegebesluit FairTradeGemeente Titeluitleiking 25 juni 2011</p> <p>Bijlage DO.2 FairTradeGemeente uitreiking titel – affiche flyer algemeen</p> <p>Bijlage DO.3 FairTradeGemeente uitreiking titel – affiche betrokken actoren</p> <p>Bijlage DO.4 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 1</p> <p>Bijlage DO.5 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 2</p> <p>Bijlage DO.6 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 3</p> <p>Bijlage DO.7 FairTradeGemeente uitreiking titel – foto 4</p> <p>Bijlage DO.8 Fair trade en bio ontbijt 2011 – affiche flyer</p> <p>Bijlage DO.9 Fair trade en bio ontbijt 2011 – foto</p> <p>Bijlage DO.10 Collegebesluit Fair trade en bio fietsontbijt 2011</p> <p>Bijlage DO.11 Fair trade en bio fietsontbijt 2011 – flyer</p> <p>Bijlage DO.12 Fair trade en bio fietsontbijt 2011 – foto</p>

Actie DO.4: Duurzaam aankoopbeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het college van 24 november 2008 (reeds meegestuurd met het MJP 2010) engageerde het stadsbestuur zich om het bestaande duurzaam aankoopbeleid (milieu- en sociale aspecten) te behouden en verder uit te breiden. Het stadsbestuur wil hiermee haar voorbeeldfunctie blijven opnemen en verschillende doelgroepen, zoals burgers, bedrijven en scholen, aanzetten om hetzelfde te doen.</p> <p>De stad Mortsel houdt in haar aankoopbeleid naast milieu-aspecten (zie 3.2.1. milieuverantwoord productgebruik) ook rekening met sociale aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociale clausule: in de bestekken voor feestverlichting, textielcontainers, en grof huisvuilophaling werd een sociale clausule opgenomen - wenskaarten: aankoop van wenskaarten via 11.11.11 - duurzaam en ethisch beleggen van een deel van de pensioenfondsen - catering: de koffie en het fruitsap dragen standaard het Max Havelaar label, en er werd tot eind 2011 biologische wijn aangekocht <p>De keuze voor de standaard aankoop van fair trade koffie en fair trade fruitsap werd herbevestigd door een nieuwe gunning die respectievelijk loopt tot eind 2012 en half 2013 (zie bijlagen).</p> <p>In 2011 besliste het college om ook fair trade wijn aan te kopen. De gunning loopt tot eind 2013 (zie bijlage).</p> <p>Op 12 mei 2011 organiseerde de stad voor het personeel een fair trade en bio fietsontbijt (zie ook actie DO.3). Voor dit ontbijt werden verschillende fair trade en biologische producten aangekocht (koffie, fruitsap, thee, assortiment broodjes en koffiekoeken, kaas en ander beleg, yoghurt, boter, fruit,...).</p> <p>Op 25 juni 2011 werd de titel 'FairTradeGemeente' officieel uitgereikt aan de stad Mortsel (zie ook actie DO.3). Om dit te vieren werden fair trade fruitsapjes aangekocht en uitgedeeld.</p> <p>In 2011 werd verder onderzocht hoe sociale aspecten kunnen worden opgenomen in de bestekken voor werkkledij. Er werd voorgesteld om volgende aspecten op te nemen: Schone Klerencampagne aangevuld met controlemechanisme (zoals bv. Fair Wear Foundation) en Fair Trade katoen. Voorlopig werd hierover nog geen beslissing</p>

	genomen.
Bijlagen	Bijlage DO.13 Collegebesluit fair trade koffie 2011-2012 Bijlage DO.14 Collegebesluit fair trade fruitsap 2011-2013 Bijlage DO.15 Collegebesluit fair trade wijn 2012-2013

10.2.3. Educatie voor duurzame ontwikkeling – vorming adviesraden

Actie DO.5: Infoavonden klimaatbestendige ecopolis

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op 10 februari en 30 oktober werden in het kader van een open milieuraad 2 vormingen 'Klimaatbestendige ecopolis' georganiseerd over duurzame architectuur, ecologische stedenbouw en biodiversiteit. Spreker was Erik Rombaut, docent ecologie en milieukunde aan het Hoger Architectuurinstituut Sint-Lucas te Gent en Brussel. De spreker belichtte de problematiek toe met oog voor zowel ecologie als sociale doelstellingen. De vormingen waren in eerste instantie gericht tot de leden van de milieuraad, maar ook tot een breder publiek.</p> <p>Deze avonden werden o.a. aangekondigd via de stedelijke website (activiteitenkalender en nieuwsrubriek), elektronische nieuwsbrief, via de leden van de milieuraad en via het februari- en oktobernummer van het stedelijke infoblad Mortsel Info (zie www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p>

10.2.4. Educatie voor duurzame ontwikkeling – andere

Actie DO.6: Mondiaal vormingsproject Fiesta Latina

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De stad Mortsel organiseerde i.s.m. vzw Djapo het mondiale vormingsproject 'Fiesta Latina' voor alle leerlingen van het vierde leerjaar van de Mortselse basisscholen. Thema van het project was Latijns-Amerika en eerlijke handel.</p> <p>In dit kader brachten enkele klassen de nacht door in de bibliotheek waar ze 's morgens een fair trade ontbijt kregen met producten van de lokale Wereldwinkel. Ze kregen uitleg over wat eerlijke handel inhoudt en over het belang ervan. Er werd ook een bezoek gebracht aan de Wereldwinkel.</p>
Bijlagen	Bijlage DO.16 Collegebesluit Fiesta Latina 2011

Actie DO.7: Subsidiereglement scholen fair trade en bio

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2010 werd het bestaande subsidiereglement afvalpreventie voor de scholen uitgebreid met de subsidie voor aankoop van en sensibilisatie over fair trade en biologische producten. Dit reglement werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 22 juni 2010. Het reglement werd reeds als bijlage opgenomen bij het MJP 2011.</p> <p>Uittreksel uit het reglement: "Scholen die producten aankopen met het Max Havelaar fair trade label of producten voor 100% afkomstig uit biologische landbouw (conform EU-verordening 834/2007), en de leerlingen en hun ouders hierover sensibiliseren, ontvangen een toelage van 30% van de kosten van de aangekochte fair trade of biologische producten met een maximum van 1 euro per leerling per schooljaar."</p> <p>In 2011 werden voor de aankoop van en sensibilisatie over fair trade en biologische producten subsidies toegekend aan 7 scholen voor een bedrag van 453,34 euro.</p>
Bijlagen	Bijlage DO.17 Collegebesluit subsidies duurzame aankopen scholen 2011